

kona (§ 3 tr. zák.), — toho domnění, že vzhledem na tvrzenou zvyklost jest oprávněn, by jako hotelier požadoval i za pokoj k hotelovým obytným místnostem přímo nenáležející ceny, platné pro hotelové ubytování, byla by to důležitá okolnost pro posouzení jeho viny v tom směru, zda si mohl býti a byl vědom, že požaduje ceny zřejmě přemrštěné a že požadováním placené činže vybočuje z mezí toho, co jest dovoleno. Bylo proto zmateční stížnosti již z tohoto důvodu vyhověti a uznati jak uvedeno, aniž bylo třeba zabývat se dalšími uplatněnými důvody zmatečnosti. Při tom jest obrátiti pozornost ještě k této okolnosti: Obžalovaný byl uznán vinným, že požadoval zřejmě přemrštěné nájemné, využívaje mimořádných poměrů, vyvolaných válkou, a rozsudek zjišťuje k odůvodnění této zákonné náležitosti trestného činu, že S-ová nemohla jinde bytu nalézt. Ze zjištění toho však nevyplývá zřetelně, zda tato nemožnost nalézt byt byla důsledkem poměrů válkou vyvolaných, totiž důsledkem bytové nouze jako obecného zjevu vzešlého z následků války, či zda nemohla nalézt byt snad z té příčiny, že sama jsouc cizinkou hledala pro sebe a pro svoji četnou rodinu ubytování v jednom nájemním pokoji, kterážto okolnost mohla míti rovněž vliv na odepření pronájmu vzhledem na nadměrné užívání takto pronajatého obytného pokoje.

Čís. 2677.

Zmatek čís. 4 Šu 281 tr. ř. nelze uplatňovati pro zamítnutí průvodního návrhu v písemném podání před hlavním přelíčením, jež nebylo při hlavním přelíčení čteno.

Při vyjevovací přísaze jest udati (§ 199 a) tr. zák.) i takové pohledávky, důchody neb jinaké složky jmění, na které exekuce není přípustna (možna); omyl o této okolnosti; zamlčení služebního poměru v seznamu jmění.

(Rozh. ze dne 26. února 1927, Zm II 367/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 23. července 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňuje číselně důvody zmatečnosti podle Šu 281 čís. 4, čís. 5, čís. 9 písm. a), čís. 9 písm. b) tr. ř., je však ve všech směrech neodůvodněna. Lze ponechati stranou, že shledává neúplnost soudního výroku o skutečnostech též v opomenutí obsahu písemného prohlášení firmy F., ačkoliv spis ten při hlavním přelíčení nebyl čten a proto nemohl býti předmětem úvah nalézacího soudu podle zásady první věty Šu 258 tr. ř. Lze ponechati dále stranou, že neúplnost řízení lze jako zmatek uplatňovati jedině za předpokladu, že jest následkem opomenutí nebo zamítnutí návrhu stěžovatelova nalézacím soudem, tedy návrhu při hlavním přelíčení učiněného, kdežto stížnost opodstatňuje výtka neúplnosti řízení poukazem na návrh, který byl učiněn před hlavním přelíčením v písemném podání, jež při hlavním přelíčení čteno ne-

bylo. Posléze budiž ponecháno stranou, že stížnost neodvozuje námitku, že obžalovaný jednal v omylu, pro který nebylo lze ve skutku spatřovati zločin, výhradně ze skutečností v napadeném rozsudku zjištěných a z celku těchto zjištění, jak zákonné provádění hmotněprávních námitek podle §u 281 čís. 9 tr. ř. předpokládá. Neboť ani jinak nelze s vývody stížnosti souhlasiti. To platí zejména, pokud zmateční stížnost namítá, že, by se mohlo přisvědčiti k otázce, zda se stěžovatel, zamlčev svůj poměr k firmě F., dopustil trestného činu za vinu mu kladeného, bylo zapotřebí dokázati, že obžalovaný bral od této firmy ze služebního poměru pravidelné a proto zabavitelné důchody a že si též byl vědom, že zamlčením těchto důchodů způsobuje vymáhajícímu věřiteli škodu. Podlé stálé judikatury zrušovacího soudu jest právem, chráněným ustanovením §u 199 písm. a) tr. zák. o zločinnosti křivé přísahy, právo státu, by se v případech, kde lze podle jiných zákonů straně na rozepři neb exekuci súčasněné uložití přísežnou výpověď (přísahu) o určitých skutečnostech, u výkonu spravedlnosti dozvěděl pravdu o těchto skutečnostech. Pouhým výkonem tohoto práva státu jest výhoda, která vzejde v případě vyjevovací přísahy věřiteli, když dlužník řádně splní povinnosti právu tomu odpovídající, že totiž věřitel nabývá úplné a správné vědomosti o všech složkách jmění dlužníka, jakož i o tom, kde tyto jednotlivé složky se nacházejí, a tím i možnosti posouzení, zda jsou tu předměty, z nichž možno cestou exekuce dosíci uspokojení vymáhané pohledávky. Onomu právu státu odpovídá v případě vyjevovací přísahy povinnost dlužníka udati podle pravdy a úplně veškeré skutečnosti dotčené otázkami mu kladenými, tudíž, je-li dotazován též na případné zdroje nějakého důchodu, i veškeré skutečnosti poukazující k takovému jeho poměru k třetí osobě, že mu podle něho přísluší nebo mohou v budoucnosti vzejíti pohledávky proti této třetí osobě, a nelze povinnost tu omeziti na rozsah skutečností, poukazujících k takovým pohledávkám, důchodům anebo jinakým složkám jmění, na které je podle platných zákonů přípustna exekuce. Vzhledem na vylíčený rozsah práva státu a příslušné povinnosti toho, kdo přísahu vykonává, nabývá skutek §em 199 písm. a) tr. zák. stíhaný (složení přísahy) směru ku poškození něčího práva již tím, že údaje přísahou stvrzené jsou nesprávné, zejména neúplny, aniž záleží na tom, zda přípustnou či nepřípustnou, pokud se týče možnou či nemožnou jest exekuce na pohledávky, důchody, jinaké složky jmění nesprávnými neb opomenutými údaji dotčené. A pachatel jedná se zlým úmyslem, potřebným ke skutkové podstatě zločinu, o nějž jde, je-li si vědom, že údaje, jichž úplnost a jinakou pravdivost přísahou potvrzuje, jsou v té neb oné části nesprávné, zejména že nevyčerpávají v tom neb onom směru skutečností ve směru tom v úvahu přicházejících, třebaš udával nesprávné skutečnosti neb opomíjel skutečnosti jen z toho důvodu, že má za to, že exekuce není možnou, pokud se týče tedy přípustnou v dotčeném směru ani, kdyby skutečnosti správně a úplně vyjevil. Neboť, jsa si vědom neúplnosti nebo jinaké nesprávnosti svých údajů, má na zřeteli poškození práva státu na údaje správné, zejména úplné a rozhodl se, vykonav přes to přísahu, pro ono zlo, se zločinem spojené, jak § 1 pro zlý úmysl předpokládá. K opodstatnění výroku, že pachatel jest vinen zločinem podvodu vykonáním křivé přísahy vyjevo-

vací podle §§ 197, 199 písm. a) tr. zák. stačí tedy, je-li zjištěno, že pachatel udal v seznamu jmění skutečnost nepravdivou po případě zamlčel určitou skutečnost a že si byl vědom nesprávnosti dotyčného údaje, pokud se týče toho, že tu byla skutečnost, které v seznamu jmění ne- uvedl. Tento rozsah však mají skutková zjištění prvé stolice. Rozhodovací důvody uvádějí ve vyličení děje, který vzal nalézací soud za prokázaný, zejména, že obžalovaný udal v seznamu jmění, že je t. č. bez zaměstnání, a odpověděl záporně k otázkám, zda má příjem ze služby, zda bere plat, mzdu pracovní nebo služební a zda má jiné důchody, dále, že byl obžalovaný u firmy F. prozatímně jako zástupce a vydělal si průměrně 500 až 600 Kč měsíčně, posléze, že obžalovaný — v době vykonání přísahy — věděl, že jest ve služebním poměru a pobíral důchody, ba dokonce i že obžalovaný musel vědět, že tento pracovní (služební) poměr zamlčeti nesmí. Jelikož jest tím zjištěno, že obžalovaný vědomě nesprávně pod přísahou udal, že jest bez zaměstnání, a jelikož již tímto zjištěním je skutková podstata zločinu §§ 197, 199 písm. a) tr. zák. při správném výkladu zákona opodstatněna jak po stránce objektivní, tak i po stránce subjektivní, nelze shledati právní omyl v tom, že nalézací soud uznal obžalovaného vinným tímto zločinem, ač nezjistil — jak stížnost podle §u 281 čís. 9 písm. a) tr. ř. namítá — dále, že obžalovaný bral ze zamlčeného služebního poměru pravidelné a proto zabavitelné důchody, a mohl si býti vědom, že zamlčením důchodů těch způsobuje vymáhajícímu věřiteli škodu.

Omyl, který by podle další námítky opřené o čís. 9 písm b) §u 281 tr. ř. vylučoval zlý úmysl, pozůstával podle vývodů stížnosti v domněnce obžalovaného, že se závadné otázky dotazníku vztahují pouze na pravidelný a definitivní důchod, nikoliv i na provisorní výdělek plynoucí z odměn za příležitostné obchody, a že příjmy od 500 do 600 Kč měsíčně vůbec nepodléhají zabavení. Pojímá-li se toto tvrzení, jímž se obžalovaný hájil již před nalézacím soudem, v ten smysl, že stěžovatel předpokládal, že jeho údaje přísahou stvrzené nejsou ani neúplny ani jinak nesprávné, zamlčuje-li služební poměr a příjmy, které nejsou rázu v námítce naznačeného, dlužno připustiti, že případný omyl obžalovaného touto obhajobou napovězený mohl by ovšem podle zásady §u 1 tr. zák. a podle ustanovení §u 2 písm. e) tr. zák. zlý úmysl a tím trestnost vyloučiti, poněvadž by tu šlo o omyl skutkový, pokud se týče takovému omylu se rovnající neznalost nebo mylné pojetí předpisů netýkajících se práva trestního (§ 3 tr. zák. úsudkem z opaku). Než nalézací soud v důvodech napadeného rozsudku výslovně zjistil a odůvodnil, že obžalovaný jako zkušený obchodní zástupce věděl v době složení vyjevovací přísahy, že jest ve služebním poměru a pobírá důchody, a dále, že také věděl, že tento pracovní poměr nesmí zamlčeti. Tím soud prvé stolice tvrzený omyl zřejmě vyloučil aspoň, pokud jde o objektivně křivou odpověď k otázce 6) dotazníku, což stačí k odsuzujícímu výroku. Proto nelze napadenému rozsudku v uvedeném směru důvodně vytýkati ani neúplnost skutkových zjištění, ani nesprávné použití zákona, zvláště když se uváží, že stěžovatel nejen odpověděl záporně k otázce, zda má příjem ze služby, zda bere plat, mzdu pracovní nebo služební, nýbrž, jak rozsudek zjišťuje, vědomě proti pravdě přisežně potvrdil, že i e s t

bez zaměstnání. Tu pak ani sama zmateční stížnost není s to uvést, jak se obžalovaný mohl pokládati za oprávněna, by zamlčel tento ryze faktický poměr svého zaměstnání u firmy F., i když se vůbec nehledí k právnické nebo jinaké kvalifikaci tohoto pracovního poměru. Stačí-li však při správném výkladu zákona k opodstatnění odsuzujícího výroku to, co na skutečnostech v rozsudku zjištěno, nedotýkají se výsledky hlavního přelíčení, přesněji části výpovědi svědka Bedřicha Z-a v rozsudku opomenuté a průvodní věta opomenutého prý návrhu, skutečností pro výrok o vině rozhodných, takže nalézací soud mohl jednak onu část výpovědi Z-ovy opomenouti, aniž se tím stal jeho výrok neúplným ve smyslu §u 281 čis. 5 tr. ř., jednak přejíti přes průvodní návrh, aniž opomenutí návrhu mohlo, jak předpokládá první věta posledního odstavce §u 281 tr. ř. i pro účinnost výtek podle čis. 4 tohoto §u, působiti na konečné rozhodnutí směrem obžalovanému škodlivým. Podle toho, co uvedeno, ukázala se zmateční stížnost ve všech směrech bezdůvodnou. Bylo ji proto zavrhnouti.

Čís. 2678.

Důvod zmatečnosti čis. 9 písm. c) §u 281 tr. ř. předpokládá zákon porušující nebo nesprávně vykládající výrok o tom, schází-li zákonem vyžadovaná obžaloba. Nedoručení obžalovacího spisu obžalovanému není zmatkem, byl-li obžalovací spis přečten při hlavním přelíčení a obžalovaný o jeho obsahu vyslechnut, aniž co v tom směru namítal.

Tisková novela (zákon ze dne 30. května 1924, čis. 124 sb. z. a n.).

K obžalobě pro přečin proti bezpečnosti cti může dojiti k odsouzení pro přestupek zanedbání povinné péče redaktorské (§ 6 zákona) a naopak, návrh na potrestání pro onen přestupek může vésti k odsouzení pro delikt spáchaný obsahem tiskopisu (§ 267 tr. ř.).

O skutečnosti dotýkající se soukromého života (§ 489 tr. zák.) jest důkaz pravdy (pravděpodobnosti) vyloučen i s hlediska §u 4 zákona (§ 490 tr. zák.).

Zmatek čis. 9 b) §u 281 tr. ř. předpokládá výrok soudu o beztrestnosti ve smyslu §u 4 zákona.

(Rozh. ze dne 28. února 1927, Zm II 148/26.).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 27. ledna 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491 a 498 tr. zák. a podle § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čis. 124 sb. z. a n., pokud čelila proti odsuzujícímu výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491 tr. zák., spáchaným obsahem zpráv uvedených v rozsudkovém výroku pod I. písm. a) — d) a pod II. písm. a), b) a c) první věta. Naproti tomu vyhověl zmateční stížnosti pokud čelila proti výroku, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti cti podle §u 489 tr. zák. a §u 1. zákona ze dne 30. května 1924, čis. 124 sb. z. a n., spáchaným obsahem zpráv v odstavci I. e) rozsudku